

Psalmus

ipso nō est psumendū: būliat se deo: facit
unde bene: ita cor ipsi erigitur ad deū: vt
nouerit quia nō soli nibil illi psumit diuitie
iōe: sed et impediat pedes iōi: nisi ille regat
et ille subueniat: et nūeraf inter pauges qui
saturātur panib⁹: Inuenis alii mendicū
inflatū: aut ideo nō inflatū: quia nibil ha-
bet: querētem t̄mēz vñi infle: nō attendit
deus facultatē sed cupiditatē: et iudicat eū
scđm cupiditatē qua inhiat rebus tpalib⁹:
nō scđm facultatē quā nō ei contigit adipi-
sci. Unde eī de diuitib⁹: dicit apls. Biuiti-
bus hui⁹ seculi p̄cipe nō sup̄be sapere: neq; s-
perare i uincito diuitiaz: sed in deo viuo:
qui nobis p̄stat omnia abundantier ad fru-
endū. Quid ergo faciunt de diuitijs suis:
Sequit̄ et dicit: Biuites sint in oīibus bo-
nis: facile tribuant cōmunicēt. Et vide q̄a
hic pauges sūt: thesaurizent inq̄ sibi fun-
damentū bonū in futurū: vt apprehendant
veram vitam. Cū apprehēderint: tunc erūt
biuites. Quādo aut̄ non eā adhuc habet:
nouerint se pauges. Ita fit vt omnes hui⁹
les sancto corde: et in caritate germana cō-
stitutos: quicquid habuerint i hoc seculo:
inter pauperes suos numeret deus: quos
saturat panib⁹. Sacerdotes eius
induam salutari: et sancti eius exul-
tatione exultabunt. Jam i fine psalmi
sumus: paululum aduertat caritas vestra.
Sacerdotes eius induam salutari: et sancti
eius exultatiōe exultabūt. Quis est saluta-
ris noster: nisi christ⁹ noster: Quid ē ergo:
sacerdotes eius induam salutari: Quotq̄ in
christo baptizati es̄t: christū induistis. Et
sancti eius exultatiōe exultabūt. Ut exul-
tabūt: Ubi: Exultatiōe: q̄r induti sūt saluta-
ri. Nō in se eī lux facti sunt: sed i domino:
nā erāt aī tenebre: Et ideo sbiecit. Ibi
suscitabo cornu David: Ut de christo
presumat: Iba erit altitudo David. Cor-
nu eī significat altitudinē. Et quale altitu-
dinē: Non carnalem. Ideo oia ossa carne
inuoluta sunt: cornu excedit carnē. Altitu-
do spūalis cornu est. Que autem altitudo
spūalis est: nisi de christo psumere: nō dice
cere: Ego facio: ego baptizo: sed hic est qui
baptizat: Ibi ē cornu dauid: Et vt nouer-
it: q̄r ibi ē cornu dauid: attēdite qd sequat.
Paraui lucernaz christo meo. Que
ē lucerna: Jam nostis dñi verba de Jobe.
Ille erat lucerna ardēt lucens. Et qd ait
Jobes: Hic est q̄ baptizat. In b̄ exulta-
būt sci: in b̄ exultabūt sacerdotes: q̄r omne

CXXXII.

qd ip̄oꝝ bonū est: nō ē ip̄oꝝ filii: Et q̄ ille
habet potestatē baptizandi. secur⁹ accedit
ad templū eius omnis q̄ accipit baptismū:
quia nō homis: sed illi⁹ est in quo excitatū
est cornu David. Sup̄ iōm ait efflo-
rebit sanctificatio mea. Sup̄ quē: Su-
per christū meū. Christo em̄ meo: cum di-
cit: vox est patris qui dicit: Uiduā eius be-
nedicens benedicā: et pauges eius satura-
bo panib⁹. Sacerdotes eius induā saluta-
ri: et sancti eius exultatiōe exultabunt. Qui
dicit: Ibi suscitabo cornu David deus ē.
Iōe dicit: Paraui lucernā christo meo: qz
et christus noster est: et christus patris. Chri-
stus noster est: cum saluat nos: et regit nos:
quomō et dñs noster est: filius autē patris:
christus aut̄ et noster et patris. Nam si pa-
tris christ⁹ si esset: nō diceret sup̄i: Prop̄
David seruū tuū ne auertas faciem christi
tui. Super iōm autē efflorebit sanctificatio
mea. Sup̄ christū at̄ floret: Nemo hoīm si-
bi illā assumat: qz ip̄e sanctificat: alioqñ nō
ent verū: Sup̄ iōm autē florebit sanctifica-
tio mea. H̄la sanctificatiōis florebit. San-
ctificatio ergo christi i ip̄o christo: potestas
sanctificatiōis dei in christo. Florebit em̄
q̄ dixit: ad gloriā vult p̄tinere. Q̄ si eī flo-
rent arbores: tūc pulchre sūt. Ergo sancti-
ficatio in baptismo. Ubi floret et claret: Ubi
cessit mūc⁹ huic plēbitudini: Quia i chri-
sto floret. Nam pone illam in hominis po-
tentiae: quō floret: quando omnis caro fe-
nū: et oīis claritas carnis vt flos seni⁹.
Explīt Tractatus de ps. CXXXI.
Inīp̄t Tractatus de ps. CXXXII.

Expositio psalmi.

DSalms brevis est et valde notus:
sed valde est nomiatus. Ecce
q̄b̄onum et q̄b̄iocūdum: ha-
bitare fratres in vñū. Ita sonus iste
dulcis est: vt et q̄ psalteriū nesciūt: iōm ver-
sum cantēt. Lā dulcis est: q̄b̄ dulcis ē cari-
tas: q̄ facit frēs habitare i vñū. Et b̄ quidē
frēs nō indiget interpretatiōe: aut̄ expositiōe:
q̄b̄ boni et q̄b̄ locūdū sit habitare in vñū.
S̄ ea q̄ sequūt habet aliqd qd pulsantib⁹
apiat. Uerūt ut ab isto vñū descedat no-
bis intellect⁹ vniuersē texture psalmi: hoc
primum etiā atq̄ etiā cōsiderem⁹: vñū de om-
nib⁹ christianis dictū sit: q̄b̄ bonū et q̄b̄ locū
dū sit habitare fratres i vñū: An aliqui sine
certi atq̄ pfecti q̄ habitat i vñū: nec ad oēs
p̄tineat ista bñdictio: sed ad quosdā a qui-
bus tamē descendat ad ceteros. Ita enim

Alia līa
† Illuc p̄ducā

Psalmus

Psalmus

Vba psalterij: iste dulcis sonus: ista suavis melodia: tā in cantico q̄ i intellectu: etiam monasteria peperit. Ad hunc sonum excitati sunt fratres: qui habitare in vnu cōcupiunt. Iste versus fuit tuba ip̄oꝝ: Sonuit p̄ orbē terrarū: t̄ qui diuisi erant cōgregati sūt vnu. Clamor dei: clamor spirituſt̄: clamor p̄pheticus nō audiebat in Iudea: t̄ auditus est in orbe terrarum. Aduersus istum sonum surdi erant inter quos cantabant: t̄ apertis auribus inuenti sunt: de quibus dictum est: Quibus non est nunciatio de illo videbunt: t̄ qui nō audierūt intelligent. Ucrutamē dilectissimi si cōsiderem⁹ de illo pariete circūcisiōis prius nata ē ista benedictio. Nō em omnes iudei pierūt. Et vñ apli: filij p̄phaz: filij excussoꝝ. Sicut iā scientib⁹ loqmur. Vñ illi q̄ngenti qui dñm post resurrectionē viderūt: qđ cōmemorat apliꝝ Paul⁹. Unde illi cenui viginti qui simul erant in uno loco post resurrectionē dñi t̄ ascensionē in celū: quib⁹ in uno loco cōstitutis supuenit spirituſt̄ die pentecostes missus de celo: sic missus sicut promissus. Omnes inde erāt: t̄ ip̄i p̄mo habauerūt in vnsi: qui omnia q̄ habebāt viderūt: rerūq̄ suaz p̄cia ad pedes apostoli posuerūt: sicut in acib⁹ apostolorꝝ legit. Et distribuebat vnicuius sicut cuius op⁹ erat: t̄ nemo dicebat aliquid p̄p̄t: sed erant illis oia cōmunia. Et quid ē in vnu: Et erat illis inq̄t aia vna: t̄ cor vnu in deum. Ergo ip̄i p̄bus audierūt: Ecce q̄ bonū t̄ q̄ iocundū habitare fratres in vnu. Primo audierūt: sed non soli audierūt. Non es̄i vsc̄ ad illos ista dilectio t̄ vnitas fratris venit. Teneat em et ad posteros ista caritat exultatio t̄ votū deo. Gouet em aliqd deo: t̄ dictum est: Gouete t̄ reddite domino deo vestro. Adelius ē aut̄ nō vouere t̄ reddere: q̄ vouere t̄ nō reddere. Sed debet esse impiger anim⁹ vt t̄ voueat t̄ reddeat: ne cū se min⁹ idoneū putat ad redditū: piger sit ad vendum. Plane nunq̄ reddet: si de suo se putauerūt redditurū. Ex voce hui⁹ psalmi appellati sunt et monachi: ne q̄s vobis de isto nomine insultet catholicl: Qñ vos recte hereticis de circūcellionib⁹ insultare ceperio: vt erubescēdo saluent: illi vobis insultant de monachis. Primo si compandi sunt vos videte: si verbis nostris opus est: iam laboratis: non opus est: nisi vt admoneas vnuquęs vt attēdat: solū attendat t̄ comparet. Quid opus est vt verbis nostris cō-

CXXXII.

parent̄ ebriosi cū sobrijs: precipites cū cōsiderant: surētes cum simplicib⁹: vagantes cū cōgregatis: Sed tamē dicere cōsueverūt. Quid sibi vult nomen monachorū: Quanto melius dicim⁹ nos: quid sibi vult nōemē cercillionis: Sed non inquit vocant cercilliones: forte corrupto sono nominis eos appellam⁹. Vicitur sunt nobis integrū nōemē ip̄oꝝ: forte circūcelliōes vocant: nō cercilliones. Plane si hoc vocant exponat quid sint: Nam circūcelliones dicti sunt: quia circū cellas vagant̄. Solent enim ire hac atq̄ illac nusq̄ h̄st̄ sedes: t̄ facere q̄ nostis: t̄ que illi norūt: velunt: nolint. Clerū tamē carissimi: sūt et qui monachi falsi sūt: t̄ nos nouimus tales: sed nō perit fraternitas pia ppter eos qui p̄fitentur quod non sunt. Tam sunt em̄ monachi falsi: q̄ t̄ clerci falsi: t̄ fideles falsi. Omnia ista tria genera fratres mei que aliquādo vobis cōmendauim⁹: t̄ vt puto nō semel: habent bonos suos: habent malos suos. Tribus em̄ iōpis generib⁹ dictum est. Duo in agro: vñ assumet et vñ relinquet: et duo in lecto: vñ assumetur et vñ relinquet: et due in molendino: vna assumet et vna relinquet. In agro sunt q̄ gubernant ecclesiā. Unde dicit apliꝝ. Tidete si nō in agro erat: Ego plātaui: Apollo rigauit: sed deus incremētum dedit. In lecto autē eos intelligi voluit: qui amauerūt quietem. Per lectū em̄ quietem voluit intelligi: nō se miscētes turbis vñ tumultu generis būani: in ocio seruientes deo: et inde tamē vñ assument et vñ relinquent. Sunt ibi probi: et sunt ibi reprobi. Ne expauescatis quādo ibi inueniuntur reprobi. Nam et latent quidam qui non inueniuntur: nisi in fine. Due item in molendino ex nomine generis feminini appellauit: plebes em̄ intelligi voluit: Quare in molendino: Quia in isto mundo versantur: vbi molendini intelligitur: quia sic vertitur mūdus iste quomodo mōla. Tene enim quos conterit. Sic ibi versantur fideles boni: vt vna ex eis consuemat: altera assumatur. Quasdam em̄ actiones mundi faciunt dilectores seculi: fraudatores: simulators. Alij autem sic ibi sunt quomodo ait apostolus: Et qui vñtūr hoc mūdo: tanq̄ non vñentes sint. Preterit enim figura huius mundi: volo vos sine sollicitudine esse. Audis que assumentur de molendino. Lerte enim multa peccata vident̄ ad diuites p̄tinere. Lū em̄

Psalms

plus agunt: et plus administrat: et plus ad eos pendet res familiaris ampla: difficile est ut non plura peccata contrahant. Et de illis dictum est: Quia facilius est intrare camelum per foramen acus: quam diuitem in regnum celorum. Et cum contristati essent discipuli propter illis de quibus iam desperabat: consolatus est eos dominus dicens: Que hominibus impossibili sunt: deo facilia sunt. Quomodo autem illud facile facit deus? Audi apostolum: si non negligas quod precepit. Preceive inquit diuinitus tuus seculi non superbe sapere. Inuenis enim pauperem superbientem: diuitem humilem: christianum bene consideratum: quod illa oia pterent et preterfluit: qui nihil attulit in hunc mundum: nihil potest de mundo auferre: cogitatem quemadmodum diuines ille qui ardebat in flamma apud inferos gemitum sibi distillari de dicto desiderauit eius qui micas de mensa et concupierat. Logitantes ista faciunt: quod ait apostolus: Neque sperare in incerto diuinitatu: sed in deo viuo qui prestat nobis oia abundantiter ad fruendum. Unites sunt inquit in opibus bonis: facile tribuat: comunicet: thesaurizent. Et quod inde illis lucri: Thesaurizent sibi fundatum bonum in futurum: ut apprehendant veram vitam. Ecce que assumet de molendino. Qualis autem diuines ille erat qui induebat purpura et byssum: et epulabatur quotidie splendide: et iacentem ad ianuam suam pauperem contemnebat: Relinquebat: quia de molendino una assumetur et una relinquetur. Sic dicit et Ezechiel de tribus personis: in quibus non absurde tria hec genera intelligimus. Cum nuserit dominus gladium in terra: et si fuerint in medio eorum Propterea: Daniel et Job: non liberabunt filios neque filias: sed ipsi soli salvi erunt. Nam illi olim liberati sunt. Sed in istis tribus hominibus: tria genera quedam significavit. Propterea significat rectores ecclesie: quia ipse arcum in diluvio gubernauit. Daniel autem vitam quietam elegit in celibatu seruire deo: id est uxorem non querens: Erat vir sanctus in desideriis celestibus vitam gerens: temptatus in multis: et inquietus auro obrisum. Quemque erat: qui et inf leones securus erat: Ergo in nomine Daniels qui etiam vir desideriorum est appellatus: sed utique castorum atque sanctorum: significans serui dei: de quibus dicit: Ecce quod bonum et quod iocundum habere fratres in vnu. In nomine Job: significatur una illa de molendino que assumet. Habebat enim uxorem: habebat filios: ha-

CXXXII.

bebat multas diuinas: et tam multa habebat in isto seculo: ut diabolus hoc ei obijeret: quia non gratis: sed propter ea que accepit colebat deum. Hoc obiecit aduersari sancto viro: et in temptationibus suis probatus est quod gratis Job coleret deum: et non propter illa que accepit: sed propter eum quod derat. Amisisti namque omnibus repentina afflictione et temptatione: amissa hereditate: amissis heredibus: sola coniuge sibi relictam non ad consolationem: sed ad temptationem: ait quod nolis: Deus dedit: deus abstulit: sicut domino placuit ita factum est: sit nomine domini benedictum. Impletum est in eo quod quotidie cantamus: si et moribus consonem: Benedic dominum in omni tempore semper laus eius in ore meo. Ergo in istis tribus nominibus significata sunt tria genera hominum: et in istis tribus rursus in euangelio que commemoravi. Quid ergo dicunt illi: qui nobis de nomine monachorum insultant: Fortasse dicturi sunt: nostri non vocant circumcelliones: vos illos ita appellatis contumelioso nomine: nam nos eos ita non vocamus. Bicant quid eos vocent: et audietis: Agonisticos eos vocant. Fatemur et nos honesto nomine: si tres conueniret. Sed interim illud videat sanctitas vestra: qui nobis dicunt: ostendite ubi scriptum sit nomine monachorum: ostendat ubi scriptum sit nomen agonisticorum. Sic eos appellamus inquit propter agnem: Lertam est: et dicit apostolus: Lertame bonorum certauit: Quia sunt qui certat aduersus diabolum et proualeat: milites christi agonistici appellantur. Utinamque milites christi essent: et non milites diaboli: a quod plausum deo laudes quod frenum leonis. Hi etiam insultare nobis audierunt: quod fratres cum videt hoies: deo gratias dicit. Quid est inquit: deo gratias? Ita ne surdus es: ut ne scias quod sit deo gratias: Qui dicit: deo gratias: gratias agit deo. Vide si non debet frater deo gratias agere: quoniam videt fratrem suum. Non enim non est locus gratulationis: quoniam se inuicem vident quod habitant in christo: Et tunc vos: deo gratias nostrum: ridetis. Beo laudes vestrum: plorant homines. Sed certe redditis ratione de nomine: quare appellatis agonisticos. Ita fiat ut appellatis. Ita fiat: oino fauem. Prestet dominus ut illi contra diabolum certent: et non contra christum cuius sequitur ecclesia: tamquam quod certat: dicentis agonisticos: et inuenientis unde appellebant: quod dixit apostolus: Bonum certame certauit. Quare quod et nos non appellemus monachos

Psalms

cum dicit psalm⁹: Ecce ḥ bonū et ḥ iocū dum habitare fratres in vnū: u. opoσ enī vnus dicitur: et nō vnus quōcūq; nam et in turba est vnus: sed vna cū multis vnus dici potest: u. opoσ nō potest: id est solus. u. opoσ enī vnus solus ē. Qui ergo sic viuunt in vnū ut vnuȝ boleim faciat: ut sit ille vere quomodo scriptū est: vna anima et vnū cor: multa corpora: sed non multe anime: multa corpora sed nō multa corda: recte dicit u. opoσ: id ē vnus solus. Unde et ille vnus sanabatur in piscina. Respōdeant nobis et exponāt: qui insultant noi monachos. Quare ille q̄ inuētus ē trigaocto annos habens in infirmitate: hoc respondisset dñs: Cū cōmota fuerit aqua nō habeo qui me deponat: alius ante me descēdit. Descenderat vnus: iam ali⁹ nō descēdebat. Unus solus sanabat: vnitatē ecclie figurabat. Herito insultat nonuni vnitatis: q̄ se ab vnitate p̄ciderūt. Herito illis displicet nomē monachorū: quia illi nolūt habitare in vnsi cū fratrib⁹: sed sequentes Bonatū christū dūmiserūt. Hec de uno et de uno solo audiuit caritas vestra: iā iocū def cū psalmo ut sequētia videam⁹: Brevis est: potest a nobis curri q̄tū dñs suggent. Huto enī ex his q̄ dicta sunt patere posse que sequuntur: q̄uis et illa videant obscura. Ecce ḥ bonū et ḥ iocūdum habitare fratres in vnū. Ostebat qui dicebat. Ecce: Uidemus et nos fratres et bñdi cimus dñū: et oramus ut dicamus et nos: ecce. Et cui rei siles sint dñc psalm⁹. Si cut vngētū i capite quod descēdit in barbā barba Aaron. Quod descendit in oram vestimenti eius. Aaron quid erat: Sacerdos. Quis est sacerdos nisi vnus sacerdos qui intravit in sancta sanctorū: Quis ē sacerdos iste: nisi q̄ fuit et victimā: Et q̄s ē sacerdos: nisi ille qui cū in misero non inueniret misidum qđ offreret: seipsum obtulit. In capite ipi⁹ vngētum: quia totus christus cū ecclia. Et a capite venit vngētum. Caput nostrum christus est: crucifixū et sepultū: resuscitātū ascēdit i celū: et venit spiritus sacerdotis a capite. Quo: Ad barbā. Barba significat fortes: barba significat iuuenes: strenuos: ipsi grossalares. Ideo quando tales describimus: barbatus homo est dicinus. Ergo illud primū vngētū descendit in apostolos: descēdit in illos qui primos impetus seculi sustinuerūt. Descēdit ergo in il-

CXXXII

los spitussant⁹: Nā et illi qui primū in vnuȝ habitare ceperūt psecutiōem passi sūt. Et quia descendērat vngētum in barbam: passi sunt nō victi. Etenī et caput iam pascum precesserat vnde descendit vngētū. Precedenti tali exemplo: quis vinceret barbam: Ex illa barba erat Stephanus sanct⁹. Et hoc est nō vinci: ut caritas non vincatur ab inimicis. Nam vni sūt sibi viciſſe: qui psecuti sūt sanctos. Illi cedebat: illi cedebantur: illi occidebant: illi occidebantur. Quis non putaret illos vincere: illos vinci: Sed quia nō victa est caritas: ideo vngētum descendit in barbam. Et tende Stephanum: seuebat in illo caritas: seuebat in eos cum audiret: rogauit p̄ eis cum lapidaret. Quid enī ait cū audiēt: Bura ceruice et incircūliso corde et aurib⁹: vos semp restitistis spūsancto. Gl̄de barbā: nūquid adulauit: Nunquid timuit: Illi cum audiret ista que in illo dicebantur: seuebat: Quasi seuebat enim Stephan⁹: seuebat ore: corde diligebat: et nō ē victa ipsa caritas in eo. Nā illi ab horreto a verbo: tāq; tenebre fugientes a lumine: ad lapides currere: ceperūt Stephanū lapidare. Sic antea Stephani verba lapidabat illos: sic postea lapides eorū Stephanum. Qn̄ debuit plus irasci Stephanus qn̄ lapidabat: aut quando audiebatur: Ecce mutis factus est cū lapidaret: et seuebat cū audiret. Quare seuebat cū audiret: Quia mutare volebat eos a quibus audiebat. Tlenētibus in se lapidib⁹ non victa ē caritas: quia vngētum a capite in barbam descēderat: et audierat ab ipso capite: Diligite iūicos vestros: et orate p̄ eis qui vos psequuntur: Audierat ab ipso capite pēdēte in cruce et dicēte: Dāter ignosce illis: quia nesciūt quid faciunt. Eo modo ergo vngētum a capite descēderat in barbam: quia et ille cū lapidaret fixo genu ait: Brie ne statuas illis hoc p̄catum. Ergo ille tanq; barba erat. Multe enī fortes erant: et multas persecutiones passi sūt: Et si neq; a barba descēdisset vngētū: modo monasteria non haberemus. Sed quia descendit et in oram vestimenti. sic enī ait: qđ descēdit in orā vestimenti ei⁹: secuta est ecclia de ueste dñi peperit monasteria. Nā uestis sacerdotalis ecclesiam significat. Ipsa est uestis de qua dicit apostolus: Ut exhiberet sibi gloriosiā ecclesiā: nō habēte maculā neq; rugaz. Adūdatur

Psalmus

Alia lra.
t in.

ut nō habeat maculam: extēdit ut non ha-
beat rugā. Tibi eā extēdit fullo: nisi in lig-
no: Tidem⁹ quotidie a fullom⁹ tunicas
quodāmō crucifigi: Crucifigūt ut rugam
nō habeat. Quid g̃ ora vestimēti: Fratres
mei i orā vestimenti: qd accepturi sumus:
Ora finis vestimenti est. Quid accepturi
sum⁹ in fine vestimenti: An qr in fine tporū
habitūa erat ecclesia fratres habitātes in
vnū: An in ora pfectōem intelligimus: qr
in ora vestimenti pfecti: Et illi pfecti q no
rūt habitare in vnū: illi pfecti qui legē im
plet. Quō aut impletur lex christi ab eis
qui habitant fratres in vnū: Audi ap̃lī:
Inuicē onera vestrā portate: et sic implebi
tis legē christi. Hec ē ora vestimēti. Quo
modo fratres mei intelligim⁹: quā oram di
cat: quo potuit descendere vngentū: Non
puto qd oram vestimenti in lateribus vo
luit intelligi. Sūt enī ore in laterib⁹: sed a
barba descendere vngentum ad oram po
tuit que i capite ē: vbi ap̃itur capitū. La
les sunt qui habitāt in vnū: vt quō g̃ oras
istas intrat caputhois vt vestiat se: sic per
cōcordiā fraternā christ⁹ itrat: q̃ est caput
nostr⁹ vt vestiat et hercat illi ecclia. Quid
aliud dicit. Sicut ros hermō qui de
scēdit sup motem syon. Hoc volunt
intelligi fratres mei: gratia dei esse q̃ fra
tres habitāt in vnū: nō ex suis viribus: nō
ex suis meritis: sed ex illi⁹ dono: sed ex illi⁹
gratia: sicut ros de celo. Non enī terra sibi
pluit: aut non quicqd genuerit arescit: nisi
pluia desup descēdat: Sicut qdā loco in
psalmo: Pluuiā volūtariā segregās de
hereditati tue. Quare dixit volūtariam:
Quia nō merit nostris: sed illi⁹ volūtate.
Quid enī boni merum⁹ petōres: Quid
boni meruimus inq: Ex Adā Adā: et sup
Adam multa petā nascūt: Quisq̃s nascit
Adā nascitur: dānat⁹ de dānato: et addi
dit male viuēdo sup Adam. Quid enī bo
ni meruit Adā: Et tamē misericors ama
vit: et spōsus dilexit nō pulchrā: sed vt fa
ceret pulchram. Ergo gratiā dei dixit ro
rem hermon. Sed hermō qd sit nosse debe
tis: M̃ons est qdā longe disiunctus ab
hierusalē: id est a syon. Itaq̃ murum est q
sic ait: Sicut ros hermō qui descēdit sup
montē syon: cum mōs hermō lōge sit dis
iunctus ab hierusalē: Nā trās iordanem
esse dicit. Ergo aliquid interpretatione her
mon queram⁹. Nomē enī hebreū est: et ha
bemus interpretationē ab eis qui illā ling-

CXXXII

uam nouerūt. Hermō interpretari dicit lu
men exaltatū: A christo ergo ros: Nā nul
lum lumen exaltatū est nisi christus. Quō
exaltatū est: Primo in cruce: postea in ce
lo. Exaltatus in cruce cū humiliaret: sed
humiliatio illius nō potuit nisi alta esse. Ho
minis dispēsatio min⁹ minusq̃ siebat que
significabat in Johāne: dei dispensatio in
domino nostro Iesu christo crescebat: qd
et natalibus eoz ostēditur. Nā ille natus
est sicut tradit ecclia octauo kalēdas Ju
lia: cū lā incipiūt minul dies: dñs aut na
tus ē octauo kalēdas Januarias: q̃si iam
dies incipiūt crescere. Audi ip̃m Johan
nem p̃fite: Illū oportet crescere: me aut
minui. Et passiones ipsorū hoc indicant.
Bñs in cruce exaltatus ē: ille ceso capite
diminut⁹ ē. Ergo lumē exaltatū christus:
inde est ros hermō. Sed qcūq̃ vultis ha
bitare in vnū: optate rōrem istū: cōpluimi
ni inde: Alioq̃ non poteritis tenere qd p
fitemini: nec profiteri audere poteritis:
nisi ille intonuerit: nec p̃manere poteritis:
nisi eius sagina nō desit vobis. Ipa enī sa
guna descēdit sup montē syō. Jam mōtes
syon magni in syon. Quid ē syon: Eccl
esiā. Et qui ibi sūt mōtes: M̃agni. Quos
significat mōtes: hōs significat barba: hōs
significat ora vestimēti. Barba nō intelligi
tur nisi in pfecti. Nō ergo habitat in vnū:
nisi in qbus pfecta fuerut caritas christi.
Nam in quibus non est perfecta caritas
christi: et cū in uno sūt: nō in vnū habitāt.
Ergo si sūt: odiosi sūt: molesti sūt: turbulē
ti sūt: anxietate sua turbat ceteros: et que
rūt quid de illis dicāt: quō in iūctura inq
tū iūmetum nō solū nō trahit: sed et frāgit
calcib⁹ quod iūctū est. Si autē habet rore
hermon qui ondit sup montem syon: que
tus est: placatus: humilis. tolerās: p̃ mur
mure p̃cem fundens. Nam murmurato
res omnes magnifice descripti sūt quodā
loco scripturarū. Precordia fatui sicut ro
ta carri. Quid est p̃cordia fatui sicut ro
ta carri: Fenum portat et murnurat. Nō enī
pōt rota carri qescere a murmure. Sic sūt
multi fratres: nō habitāt i vnū nisi corpe.
Sed qui sūt qui habitāt in vnū: Illi de q
bus dictum est: Et erat illis aia vna: et cor
vnu in deū: Et nemo dicebat aliquid su
umi esse: sed erant illis oia p̃munia. Besig
nati sūt: descripti sūt: qui p̃tineāt ad bar
bam: qui p̃tineāt ad orā vestimēti: qui nu
merētur inter montes syon: et si sūt ibi alij

Explicit tractat⁹ de ps
Incipit tractat⁹ de p̃.
Expositio psalmi
Ecce nunc benedic
Homines seru dñi.
Tis i domo dñi: in
mūs dei nostri. Quare addi
dū ambo spāa domus
dñi. Qui stat in arisq̃ ang
mūrā dñm delectat. In l
ceptores diligere iūmūcū
zadūgē: vbi ab iūmūcū an
na. Quō intelligi stare in
caritate: istas in aris. In
dō. In oīo angustia: Ei
e indigentia: ambulatio et an
nem animābōia op̃annis ma
dine aut̃ cantat: quid dicit
dei diffusa i uī cordibus nō
fancū qui dīcūtū nobis. T
fusionē: intellige amā dñi: T
rām benedictōem dñi q̃i n
mūcū. Allogat enī spū
mūrā tribulatioem vt glori
fici t dīcūtū eis. Ecce nūc b
mūrā oīs seru dñi. Quid ē:

Psalmiss

*Alia lfa.
i illuc*

murmuratores: meminerint dicti domini: vnum assumet: et vn^o relinqtur. Quoniam^t ibi mandauit dñs benedictione: Ubi mādauit: In fratribus qui habitat in vnu: Ibi p̄cepit bñdictioꝝ: ibi benedicūt dñm q̄ habitat cōcorditer. Nā in discordia non bñdicis dñm: sine causa dicis: q̄ lingua tua sonat bñdictioꝝ domini si corde nō dices. Oꝝ benedicis: et corde maledicis: Oꝝ suo benedicebat: et corde suo maledicebat. Nūqđ verba nostra sūt: Significati sunt qdā: Benedicis dñm cū oras: et sequeris in p̄ce tua: et male dicis inimico tuo. Hoc ē quod audisti ab ipso dñio: diligite iūnigos vestros. Si aut facias vt diligas inimicū tuū et ores p eo: ibi mādauit dñs bñdictioꝝ suā. Ibi habebis: *Vitam in seculū.* Id est in eter-
nū. Multi enī amātes vitam istā: maledicūt inimicis suis. Pro qua re: nisi pro ista vita: nisi p̄ cōmodis secularibꝝ: Ubi te angustauit inimicus tuus: vt cogaris maledicere. In terra angustatus es: migra: habita in celo. Quō inq̄s habito in celo hō carne indutus: carni deditus: Lorde p̄ce de: vt psequaris corpe. Noli surdus audi re. Sursū habe cor: et nemo te angustabit in celo. Et ideo bene sequit et aliꝝ psalmꝝ.

Explicit Tractatꝝ de ps. CXXXII
Incipit Tractatꝝ de ps. CXXXIII

Expositio psalmi.

*Alia lfa.
i dominio.*

Ecce nūc benedicite dñm: omnes serui dñi. Qui stātis i domo dñi: in atrijs domus dei nostri. Quare addidit i atrijs: Atria ampliora spatia domus intelliguntur. Qui stat in atrijs: nō angustat: nō premitur: qdāmō delectat. In latitudine manē et potes diligere inimicū tuū. Quia nō ea diligis: vbi ab inimico angustias patias. Quō intelligeri stare in atrijs: Sta in caritate: et stas in atrijs. In caritate latitudine ē. In odio angustia: Audi aplm. Ira et indignatio: tribulatio et angustia in omnem animā hoīs opantis malū. Be latitudine autē caritat̄ quid dicit: Qm̄ caritas dei diffusa ē in cordibus nostris: p̄ spiritū sanctū qui dat̄ est nobis. Ubi audis diffusionē: intellige latitudinē. Ubi audis latitudinē: intellige atria dñi: et habebis veram benedictioꝝ dñi: qñ non maledicis inimicis. Alloqtur enī spūs eos qui patiuntur tribulatioꝝ ut gloriens in tribulatioꝝ dñbꝝ et dicit eis. Ecce nūc benedicte domini oēs serui dñi. Quid ē: ecce nūc: In

CXXXIII

hoc tpe. Nā post transactas tribulatioꝝ manifestū est: qz benedictioꝝ dñi vacabimus. Et dictū ē: Beati q̄ habitat in domo tua: in secula seculorū laudabūt te. Qui tūc benedicti sunt sine defectu: hic inci piūt benedicere dñm. Hic in tribulationibus: in temptationibꝝ: in molestijs: inter aduersitates seculi: inter insidias inimici: inter fraudes et imperi diaboli: hoc est: Ecce nūc benedicte dñm oēs serui dñi. Qui statis in domo dñi. Quid ē q̄ statis: Qui pseueratis: quia dictū ē de quodā qui archangel^s fuit et i veritate nō stetit: Et dictū est de amico spōsi: Amicus spōsi aut̄ stat et audit eū: et gaudio gaudet ppter vocē spōsi. Ergo qui statis in dño dñi in atrijs dom^o dei nostri. In noctibꝝ extollite manus vestras in sancta: et bñdicite dñm. Facile est benedicere in diebus. *Alia lfa.
i dñio.* Quid est in diebꝝ: In rebꝝ p̄spēris. Noꝝ enī tristis res est: dies res est leta. Qñ tibi bene est: bñdicis dñm: qñ filiū desideras et nascitur benedicis dñm. Liberata est vox tua a piculo p̄ benedicis dñm: Egrotabat fili^s: liberat̄: benedicis dñm. Egrotabat filius: forte q̄sisti mathemsticū: sortile gum: forte nō de lingua: s̄ de moribꝝ tuis exiit maledictio in dñm: exiit de moribꝝ tū vita tua. Noli gloriani q̄ lingua bñdicis: si vita maledicis. Quō inq̄s vita maledicō: Quia attēdit̄ vita tua: et dicitur: Ecce christianus: ecce q̄les sūt christiani. Blasphemat̄ ppter te christ^s. Ecce cū vita tua maledicat: qd̄ pdest qd̄ lingua tua benedixit: Benedicte ergo dñm. Qñ: In noctibus: Qñ benedixit Job: q̄s tristis nor erat. Ablata sūt oīa que possidebant: Ab lati filijs quibꝝ seruabant: q̄s tristis nor. S̄ videam^s si nō in noctibꝝ bñdicit. Bonum^s dedit: dñs abstulit: sicut dño placuit ita factū est: sit nomē dñi benedictum. Qz noꝝ atrox: Percussus vulnere a capite usq̄ ad pedes: putrefact^s liquecebat in se. Tunc enim Euā ausa est eū temptare: Bic aliquid in deū tuū et morere. Audi benedicētem in noctibus. Locuta es inq̄t quāsi vna ex inspiētibꝝ mulieribꝝ. Si bona suscepimus de manu dñi: mala quare nō toleramus: Ecce quid est in noctibꝝ extolli te manus vestras in sancta et bñdicite domini. Quid dixit Job: Locuta est tanq̄ vna ex inspiētibꝝ mulieribus. Adā putris repulit Euā tanq̄ dicens: Sufficit ppter te mortal is effectus sum: Valueras